

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 25/2009 vp

Hallituksen esitys laiksi päästökauppalain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 20 päivänä lokakuuta 2009 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi päästökauppalain muuttamisesta (HE 212/2009 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti ympäristövaliokunta on antanut asiasta lausunnon (YmVL 37/2009 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Päivi Janka, työ- ja elinkeinoministeriö
- neuvotteleva virkamies Seija Kivinen, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Magnus Cederlöf, ympäristöministeriö
- Öljy- ja Kaasualan Keskusliiton edustajana T&K-päällikkö Jouko Nikkonen, Neste Oil Oyj
- asiantuntija Kati Ruohomäki, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- johtaja Jukka Leskelä, Energiateollisuus ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Kemiateollisuus ry
- Teknologiateollisuus ry
- Metsäteollisuus ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan päästökauppalakia muutettavaksi. Esityksellä pantaisiin täytäntöön päästökauppadirektiiviin muuttamisesta annetun direktiivin ne säännökset, jotka tarvitaan päästökauppakauden 2013—2020 päästöoikeuksien kokonaismäärän vahvistamista ja päästöoikeuksien ilmaisjaon valmistelua varten.

Yhteisön sisäinen päästökauppajärjestelmä käynnistyi vuoden 2005 alussa. Niin sanottu päästökauppadirektiivi luo yhteisönlaajuiset markkinat päästöoikeuksille. Päästökauppa perustuu ajatukseen, että päästöjä vähennetään siellä, missä se on halvinta. Suomessa päästö-

kauppadirektiivi on pantu täytäntöön päästökauppalailla.

Esityksessä ehdotetaan, että päästökauppalain soveltamisalaa laajennettaisiin ja täsmennettäisiin vastaamaan päästökauppadirektiiviin tehtyjä muutoksia. Soveltamisalaa laajennettaisiin kaudella 2013—2020 kipsin ja kipsituotteiden tuotantoon sekä nykyistä laajemmin metallien valmistukseen ja kemiateollisuuteen. Soveltamisala laajennettaisiin koskemaan hiilidioksidipäästöjen lisäksi alumiinin tuotannon perfluorihilipäästöjä ja kemiateollisuuden typpioksiduulipäästöjä. Hiilidioksidin talteenotto,

kuljetus putkissa ja varastointi tulisivat myös lain soveltamisalaan.

Lakiin lisättäisiin päästökauppakauden 2013—2020 päästöoikeuksien kokonaismäärän vahvistamista ja päästöoikeuksien ilmaisjaon valmistelua varten tarvittavat säännökset. Laitosten toiminnanharjoittajien tulisi toimittaa työ- ja elinkeinoministeriölle tietoja laitoksista

ja niiden päästöistä sekä päästöoikeuksien ilmaisjaon valmistelussa tarvittavia muita tietoja.

Lisäksi lakiin lisättäisiin laitosten toiminnanharjoittajan konkurssitilanteita ja konkurssipesän velvollisuuksia koskevat säännökset.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Talousvaliokunta esittää, että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Ehdotuksella pannaan osittain täytäntöön päästökauppadirektiivin (2003/87/EY, muutettu 2009/29/EY) edellyttämä, seuraavaan päästökauppakautteen kohdistuva sääntely. Esityksen merkittävimmät muutokset liittyvät päästökauppalaan soveltamisalan laajentamiseen direktiivin edellyttämällä tavalla. Soveltamisala tulee seuraavan päästökauppakauden eli vuoden 2013 alusta lukien koskemaan myös kemianteollisuutta, aiempaa laajemmasta määrin metallien valmistusta sekä kipsin ja kipsituotteiden valmistusta. Myös hiilidioksidin talteenotto, kuljetus putkissa ja varastointi tulevat lain soveltamisalaan. Hiilidioksidipäästöjen lisäksi päästökaupan piiriin tulevat alumiinituotannon perfluorihiihipäästöt ja kemianteollisuuden typpioksiduulipäästöt. Ehdotettu sääntely antaa viranomaisille mahdollisuuden aloittaa tarvittavat hallinnolliset valmistelutoimet.

Talousvaliokunta katsoo, että päästökauppadirektiivin kansallisen voimaansaattamisen jaksottaminen esitetyllä tavalla on perusteltua. Ehdotus antaa viranomaisille valmiudet ryhtyä valmistelemaan seuraavan päästökauppakauden edellyttämiä hallinnollisia toimia sääntelyn pii-

riin tulevia uusia laitoksia koskevien tietojen keräämiseksi ja laitospohjaisen ilmaisjaon valmisteleminen. Valiokunta pitää myös esitettyä konkurssitilanteita koskevaa sääntelyä tarpeellisenä velvoitteiden selkiyttämiseksi.

Vuonna 2013 alkava päästökauppakausi tulee merkittävästi muuttamaan päästökauppaamista. Yhteisötason päätöksenteko on tältä osin osittain vielä kesken ja myös kansainväliset ilmastoneuvottelut saattavat vaikuttaa tarvittavan sääntelyn sisältöön. Muutokset tulevat edellyttämään kansallisen päästökauppalakimme kokonaisuudistusta, joka esityksen mukaan on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2010. Valiokunta toteaa, että päästökauppalaan kokonaisuudistus tulee sisältämään merkittäviä teollisuuteemme ja kansantalouteemme laajemminkin vaikuttavia säännöksiä, ja painottaa, että eduskunnalle tulee varata riittävä aika kokonaisuudistuksen käsittelylle.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 2009

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Jouko Laxell /kok
vpj.	Antti Rantakangas /kesk	Eero Lehti /kok
jäs.	Hannu Hoskonen /kesk	Päivi Lipponen /sd
	Harri Jaskari /kok	Sirpa Paatero /sd
	Anne Kalmari /kesk	Oras Tynkkynen /vihr
	Matti Kangas /vas	Ulla-Maj Wideroos /r.
	Toimi Kankaanniemi /kd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi.